

Folketinget – Europaudvalget, Erhvervsudvalget

Christiansborg, den 23. oktober 2006

EU-konsulenten

Til

udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Resumé

Kommissionen har i december sidste år fremsat et forslag til direktiv¹, der vil harmonisere medlemslandenes regler om betaling med blandt andet betalingskort, herunder det danske **Dankort**. Målet er et "fælles betalingsområde" i EU, der skulle indebære besparelser for EU's økonomier på 50-100 mia. EUR om året. De grænseoverskridende betalinger – med kreditkort, betalingskort, elektroniske bankoverførsler, direkte debiteringer eller andre midler – skal være lige så nemme, billige og sikre som "nationale" betalinger i de enkelte medlemsstater.

Imidlertid har blandt andet Erhvervsministeren og Forbrugerrådet været fremme med kritik af forslaget, idet den danske Dankortordning angiveligt skulle være truet af forslaget. Den danske Dankortordning bygger på en abonnementsordning og et forbud mod at overvælde omkostningerne ved anvendelsen af Dankortet på forbrugeren. Denne ordning er måske i strid med direktivforslagets forbud mod skjulte gebyrer. Det seneste udspil fra det finske formandskab ser dog ud til at tage delvis højde for de danske regler.

Det forventes, at der indgås en **1.behandlingsaftale**, således at behandlingen af forslagens afsluttes inden årets udgang. Dermed får medlemslandene – i overensstemmelse med den foreliggende tidsplan – hele 2007 til at forberede deres respektive lovgivninger på et fælles europæisk betalingsområde (SEPA), der skal være endeligt indført i 2010.

Baggrund

Direktivforslaget er bygget op omkring tre hovedtemaer:

1. En ret til at udbyde betalingstjenester i hele EU
2. Gennemsigtighed og informationskrav ved betalingstjenester
3. Samme rettigheder og forpligtelser for brugere og udbydere af betalingstjenester i hele EU.

¹ Kan findes på EU-oplysningens hjemmeside under KOM (2005) 0603 af 1. december 2005 – Betalingstjenester i det indre marked

Ifølge Kommissionen er behovet for harmonisering til stede, idet forskellene mellem medlemslandenes regler på området hindrer udbydere af betalingstjenesteydelser i at konkurrere og udbyde deres tjenester i hele EU.

Forslaget til direktiv vil derfor ifølge Kommissionen sikre en fair og åben adgang til markedet for betalinger og øge og standardisere forbrugerbeskyttelsen.

Et mere effektivt og konkurrencedygtigt marked for betalinger vil også betyde, at de europæiske borgere skal betale mindre for de grundlæggende banktjenester, der i gennemsnit i EU koster fra 34 til op til 252 EUR årligt. Der er således i dag store forskelle på priserne for den samme betalingstjenesteydelse i de enkelte medlemsstater.

Direktivforslaget gælder i alle medlemsstater og for alle EU-valutaer. Forslaget gælder både rent indenlandske betalinger og betalinger over landegrænserne. Forslaget udgør endvidere den retlige platform for oprettelsen af et fælles eurobetalingsområde (SEPA). Målet er at gøre det fælles betalingsområde til en realitet senest i 2010.

Forslagets hjemmel er traktatens artikel 47, stk. 2 (fælles regler om adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed i et andet EU-land) og artikel 95 (Indre marked). Vedtagelse sker efter proceduren i artikel 251 (fælles beslutningstagning).

For en detaljeret gennemgang af forslagets enkelte bestemmelser henvises der til regeringens grundnotat² af 9. marts 2006.

Den danske Dankort-ordning

I starten af 2005 blev Dankortet udsat for en forbrugerboykot på grund af et nyt kundegebyr på 50 øre, som forbrugeren skulle betale hver gang dankortet blev anvendt i butikkerne. Efter få måneders forbrugerprotester blev kundegebyret afløst af et abonnement, som butikkerne betaler for at have dankortterminaler. Samtidig indførte man et såkaldt "overvælningsforbud" i den danske lov om visse betalingsmidler³. "Overvælningsforbuddet" er formuleret som følger i loven:

² KOM (2005) 603 – bilag 2

³ Jf Lovbekendtgørelse 2004-12-20 nr.1501

§ 14, Stk. 6. Betalingsmodtager kan ikke hos bruger opkræve gebyr for en betalingstransaktion i den fysiske handel, når bruger betaler med et betalingsmiddel. Opkræver betalingsmodtager gebyr hos brugeren for anvendelse af et betalingsmiddel i den ikkefysiske handel, må gebyrets størrelse ikke overstige betalingsmodtagers gebyr for betalingstransaktionen til indløser. Betalingsmodtager skal forud for en aftales indgåelse i den ikkefysiske handel på tydelig måde oplyse bruger om, hvilke gebyrer der opkræves.

Overvæltning forbuddet gælder således ikke ved køb på internettet.

I Kommissionens direktivforslag er det mere specifikt artikel 57, som synes at være et problem, da abonnementsordningen fra den justerede dankortmodel kan tolkes som værende i strid med forbuddet mod skjulte gebyrer. Direktivforslagets artikel 57 har følgende ordlyd:

Artikel 57

Gebyrer

Når en betalingstransaktion udelukkende gennemføres i en medlemsstats valuta og ikke involverer valutaomregning, og når både betalerens og betalingsmodtagerens udbydere af betalingstjenester er etableret i Fællesskabet, skal medlemsstaterne kræve, at gebyrer opkræves direkte hos betaler og betalingsmodtager af deres respektive udbydere af betalingstjenester, således at de hver især betaler deres egne gebyrer.

Hvis der er tale om andre betalingstransaktioner kan betaler og betalingsmodtager ved fælles overenskomst ændre disse krav.

Bestemmelsen er blevet tolket som værende i strid med det danske forbud mod overvæltning af gebyrer på forbrugeren.

I den seneste, uofficielle udgave⁴ af direktivet fra formandskabet er artikel 57 slettet og formuleringen er flyttet til artikel 40 c. Der er dog samtidigt tilføjet en sætning, som synes at redde dankortet:

⁴ Formandskabets udkast af 16. oktober 2006

(udkastet findes pt. kun på engelsk)

Article 40c

Charges applicable

3a. The payment service provider shall not prevent the payee from requesting from the payer a surcharge or a reduction for the use of the payment instrument. However, Member States may for debit cards forbid surcharging by the payee.

Det finske formandskabs udkast synes med andre ord at indeholde en mulighed for at bevare det danske overvæltningsforbud.

Europa-parlamentets holdning

Som nævnt ovenfor skal direktivet vedtages ved fælles beslutningstagen. Europa-Parlamentets ordfører på forslaget, Jean-Paul Gauzès har den 21. september 2006 offentliggjort sit udkast til betænkning fra Europa-parlamentets økonomiudvalg. Betænkningen skal først godkendes i udvalget og herefter i Europa-parlamentets plenum.

Af betækningsudkastet synes at fremgå⁵, at Europa-Parlamentet ønsker tydeliggjort, at direktivforslagets forbud mod skjulte gebyrer kan fraviges ved aftale mellem forbrugeren og betalingstjenesteyderen. Der kunne med andre ord også her være tale om en åbning for den danske Dankort-sordning.

Direktivforslagets videre behandling

Europa-parlamentets 1.behandling finder sted den 12. december 2006. 1. behandlingen var tidligere planlagt til at løbe af stablen i oktober, men er siden blevet udskudt til december, muligvis som et led i forhandlingsspillet med Rådet.

Af hensyn til tidsplanen for implementering af SEPA'en ligger det i kortene at der skal nås til enighed mellem Rådet og Europa-parlamentet om en **førstebehandlingsaftale** inden årets udgang, således at medlemslandene har 2007 til at forberede deres lovgivning. SEPA'en skal i henhold til tidsplanen være fuldt indført i 2010.

Det finske formandskab forventer, at der på Rådets (ØKOFIN) møde den 28. november 2006 kan opnås politisk enighed om en fælles holdning til

⁵ Amendment 253

forslaget. Dette tidspunkt ligger således før Europa-Parlamentets planlagte 1.behandling.

Hvis der opnås enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet om en førstebehandlingsaftale, vil Rådet efterfølgende kunne godkende aftalen på et af rådsmøderne inden årets udgang.

Mvh

Christian Dubois

3611